

BB Bildøy 04.12.15.

Førsteamanuensis Gunnar Innerdal

NLA Høgskolen

HVOR ER GUD?

TROEN I MØTE MED LIDELSE OG ONDSKAP

-
- “Jeg har talt om ting jeg ikke forstår, om det som er så underfullt at jeg ikke kan skjønne det.” – Job (42,3)
  - “Si bare det som er godt, og som bygger opp der det trengs, så det kan bli til velsignelse for dem som hører på.” (Ef 4)
  - “Everything I say can be used against me.”

”Det ondes problem”

- (Gud eksisterer)
- Gud er allmektig
- Gud er all-god
  - (Gud er all-vitende)
- Det onde eksisterer

- Ikke uttalt logisk premiss: En all-god, allmektig Gud må forhindre alt ondt her og nå.
  - Har noen noen gang trodd på en slik Gud?
- Klassiske versjoner: Epikur (rundt 300 f.kr.), Hume (1700-t)

Innledende betraktninger

- Det godes problem?
- Et problem for den som har det godt?
  - Den som ser andre lide, filosoferer.
  - Den som lider, ber.
- I dag oftest formulert som et post-kristent problem. «Jeg holdt fast på at Gud ikke eksisterte. *Jeg var også svært sint på Gud for at han ikke eksisterte,* og jeg var sint på ham for at han hadde skapt verden.» (C. S. Lewis)

Løsningsarenaer

- Filosofi/Religionsfilosofi
  - Dogmatikk (troslære)
  - Sjelesørgerisk
-

(Religions-)Filosofiske Løsningsutkast

- Menneskets/skapingens frihet som noe godt (involverer risiko)
- Det onde som konsekvenser av synd
- Herlighetskompensasjon i evigheten
- Mulige verdener (universer, engler etc.)
- Omdefinere det onde (fravær av godhet, illusjon)
- Begrense/presisere Guds allmakt og allvitenhet
- Total forutbestemmelse
- Skjelne mellom Guds vilje og tillatelse

Finnes det en løsning?

«The problem of evil has been around for a very long time, and many people have put much thought into accounting for its (apparent) reality. No one has yet provided a solution that is universally satisfactory. Perhaps requiring such is to expect more than is *within the realm of human possibility*.»

(Chad Meister, *Introducing Philosophy of Religion*, 2009, s. 144, min kursivering)

Forklaring?

- Det onde og lidelsen kan ikke forklares som noe annet enn ondt og lidelse.
- Det onde er meningsløst og kan ramme vilkårlig. Det vil alltid være et "hvorfors".
  - "Forvandlet blir hver *gåte her* til lovsangsjubel *der.*" (K. Marthinussen)
- Troen på Gud legitimerer/begrunner ikke ondskapen; den påstår at ondskapen virkelig ikke er rettferdig, god eller vakker, og kjemper mot den, slik Gud også gjør.

Kristent perspektiv

- Frelsen: opprør mot og seier over det onde.
- Dersom ondskaperen er en integrert del av Guds egentlige plan, blir frelsen ikke noe annet enn en symbolhandling som del av en større prosess.
- Guds rettferdighet (i dobbel forstand) må knyttes til korset (Rom 3,25f).

Allerede nå – ennå ikke

- Hvordan ville det gå dersom Gud fullbyrdet dommen og innkasserte seieren fra korset med en gang?
- Det onde som møter oss som Guds "fremmede gjerning" (jf. Klag 3,32f).
- Guds tålmodighet med dommen for vår skyld (2 Pet 3,9)

Hvordan møte det onde?

- Alt ligger i Guds hånd - en delvis ubehagelig, men også herlig befriende sannhet
  - "Hva han tar og hva han giver, samme Fader han forbliver" (L. Sandell)
- "Alle ting samvirker til det gode" (Rom 8,28)
- Det onde: prøvelse og oppdragelse (Hebr 12,11)
- Glede over lidelsen (?!) (Matt 5,11f; Jak 1,2)
- Klagemuligheten
- Troen som trassig håp: "Ennå kan vi ikke se at alt er lagt under ham" (Hebr 2,8)

Hvor er Gud?

- Gud er alltid nær som Skaper og opprettholder
- Gud er alltid nær som Frelser
- Gud er vår solidariske bror i Kristus
- Gud er midt i lidelsen
  - «Hos dem som taper i sin strid er Herren skjult til stede»
(S. Ellingsen, «Vær sterk min sjel i denne tid»)
- Ingenting kan skille oss fra Kristi kjærlighet (Rom 8,31ff).

Videre lesning

- L. Andersen: *Gud, hvorfor sover du?*
  - Jf. *Theofilos* 6/2 2014: «Guds forsyn og det onde»
- D. B. Hart: *The Doors of the Sea. Where Was God in the Tsunami?* (jf. <http://www.firstthings.com/onthesquare/2008/05/tsunami-and-theodicy>)
- A. O. Søvik: *The Problem of Evil and the Power of God.* (jf. http://www.verdidebatt.no/debatt/cat12/subcat18/thread130218/#post_130218)
- Min kronikk (BT 01.aug 2011, etter Utøya): <http://www.bt.no/meninger/kronikk/Vr-sterk-min-sjel-i-denne-tid--2547393.html>